

Bilim, İlim, Din ve Cahillik

"Bilimin konusu ne Tanrı'nın varlığını veya yokluğunu ve ne de Önum sözlerinin doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamaktır"

Prof. Dr. Tuncer GÜVENÇ
H.Ü. Jeoloji Müh, Bölümü

Geçenlerde bir öğrencim Yer Küresi Tarihi dersinde İnsanın Evrimi konusuna deyinip deyinmiyeceğimi sorduktan sonra» halka sokakta ücretsiz dağıtılan, iki yahudi peygamber adı taşıyan birisi tarafından yazılmış bir kitapçık gösterdi. Evrimin aldatTM maca olduğunu söyleyen yazarın materyalizm, mikrobiyoloji, yaradılış, yahudilik, masonluk, kapitalizm, strateji vd. konularında da yapıtları olduğu kitapçığında belirtilmektedir. Bu kadar farklı ve üst düzey bilim, ekonomi, felsefe vd. konuları içeren yapıtları verebilmek için yazarın çok yönlü ve yüksek düzeyde bir eğitim görmüş olması gerekir. Bu düzeyde bir kimsenin (kitapçığını) peygamber adıyla yayınlamasını anlamak olanağını da bulamadık. Kitapçığında belirttiği kaynakların % 90'ının üzerinde ABD kökenli olması bana, "vizyon" sahibi özal döneminde bir bakanın (MEB) bir ABD gezisi dönüşünde ABD'nin en geri bir protestan kilisesinin propaganda kitabını türkçeye çevirtip islamiyet adına yahudl-hriatiyan propagandası yaparak ücretsiz dağıttığını anımsattı» Bilim, Evrim v© Din konusunu daha sonraya bırakarak "Neden dini ve bilimi anlayamıyoruz?" sorusu ve bu cahilliğin nedeni öncelik kazandı.

Bugünkü anlamı ile bilim, Rönesans ve Aydınlanma dönemlerinde yeni bir mantık ve felsefe sayesinde akla, deneyime, gözleme ve eleştiriye dayanarak oluştu ve hız kazandı. Bilimin getirdiği yeniliklerin tekniğe uygulanması ile de pek çok yeni ve ileri bilim dalları oluştu. Bu-

gün artık bazı bilimler ve bilim felsefesi ile uğraşmadan bu bilimler hakkında kısmen de olsa konuşabilecek bilgi sahibi olmak artık olanaksızlaştı. Bugün doğa bilimleri, insan bilimleri ile birlikte evrende ve insan topluluklarında her konuyu incelemektedir. Bilimde eleştiri de yine bilimsel yöntemlerle ve acımasızca yapılmaktadır. Bilim ne olursa olsun "müsbet" dediğimiz tanıtılmış her şeyi inceler.

Bilimin konusu ne Tann'nın varlığını veya yokluğunu ve ne de O'nun sözlerinin doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamaktır. Din de fizik, kimya, mikrobiyoloji, paleontoloji vd. konularını incelemeyi, çünkü konusu değildir. Dolayısı ile konuları farklıdır, Çatışma ise biri diğerini yarım yamalak, yüzeysel bilgilerle yorumlamaya kalkınca ortaya çıkar. O da yorumlayanın yanlışları veya eksikliklerinden kaynaklanır, Her iki tür de kendi uğraşı dallarından nasiplerini alamamışların eseridir,

Osmanlıcada bugün' bilim sözcüğü de ilimdi. Genelde onbeşinci yüzyıldan beri artık "ilim" denince İbn-i Haldun'dan beri ayrılan ^{is} nakli ilimler** anlaşılmaktadır. Bugün ise bilime "dayanarak" dinsel konular yorumladıklarını sananlar ilmi ve bilimi çok kolay sanan, en uleması ise yarım yamalak bir Arapça bilgisi ve adına üniversite denilen sonradan araplaşmış bir ülkenin en ortaçağ (İslamın Orta Çağı) kalıntısı bir medresede elde ettikleri ezbere öğretiler ile doğrudan Tanrı Buyruğu'nu (Kur'an) yorumlamaya kalkan kişilerin elinde İlim, tam anlamıyla cahil ola-

rak ahkam kesmek anlamına geliyor. Ayrıca ilimden gelen "ulema" sözcüğü ise, eğer mecazi anlamda kullanılmamışsa, nakli ilimlerle uğraşan kişi anlamına gelir, Bugün ilim, tefsir, kıraat, hadis, fıkıh, kelam vd. dallarını ve eski islam bilim, ilim ve din adamlarının yorumlarına» felsefelerine ve her tür katkılarına kapalı öğretilen içerir.

Bilim ilk dönemlerinde din ile birlikte incelenmiş ve gelişmiştir. Ortaçağ sonlarına kadar bilim genelde ilimdir. Mezopotamya'da, Mısır ve Hindistan'da din ve bilim birliktedir. Anadolu'da ve Öreklere dinin çok basit oluşu insanları felsefeye yöneltmiş, felsefe ile bilim birlikte gelişmiştir. Romada ise bilim ve felsefeye önem verilmemiştir. Hıristiyanlığın doğuşu ile Roma (Katolik) Kilisesi bilim ve felsefenin insanları hristiyanlık dışı yönlendireceğine felsefe ve bilim unutulmadıkça eğitimli insanların hristiyanlaşmıyacağına inanıyordu. Tüm eski bilgileri kilise kuruluşlarında saklayan yönetim bu işleri Papa'nın ve kilisenin yanılmazlığı (*infallibilit  pontificale*) doğması ile kilise kontrolünde yalnızca din adamlarına ait bir konu olarak gördü. Bizans'taki eski felsefe kitapları Bizans'ın yıkılması ile Batı'ya (genelde İtalya'ya) götürülerek daha önceden Endülüs'ten geçen bilgilerle hristiyan dünyasını etkiledi. Rönesans v© aydınlanma laikliğinin doğmasına neden oldu. Bu da bilim ve felsefenin gelişmesi için gerekli bir koşuldu.

Doğuda ise İslam'ın ortaya çıkışı ile ilk fetihler sonucu müslüman ulema İskenderiye gele-

neği ile tanıştı. Böylece Doğu için gerçek bir parlak dönem başladı. Felsefe ve bilimsel birikimle tanışan ulema fetihler ilerledikçe süryani, fars, latin, hint ve bizans kültürleri ile tanışıp, dillerini öğrenerek bunlardan pek çok yapıtı arapçaya kazandırdılar. Önceleri Plotinos» Eflatun ve Aristoteles gibi felsefecilerin etkisinde kalarak o zamanın bilim ve felsefesini islam inançları ile bağdaştırmaya veya doğrudan bunlar üzerinde akıl ve gözlem yoluyla geliştirmeye başladılar. İran ve hint eserlerinin incelenmesi ise Tanrı Buyruğu'nun (Kur'an) yorumlanmasında önemli farklılıklar yarattı. Yorumlamada XII. ve XIV. Yüzyıllardan sonra bir yenilik getirilemedi, Artık nakli ilimler ile bilim özdeşleşti ve felsefe konu dışı sayıldı. Bu dönemden sonra İslam dünyasının merkezi arap veya araplaşmış ülkelerden Anadolu'ya ve Orta Asya'ya kaydı. Tarihsel olayların özellikle günümüzde d© süren Haçlı Seferlerinin etkisi ve diğer nedenlerle bu merkezlerdeki ilerleme de yeteri kadar süremedi.

İslamiyetin parlak döneminde, özellikle XIV. Yüzyıla kadar olan süre içinde din ve bilim adamlarının eğitimlerine ve uğraşı konularına kısaca değinerek amacımız din ve bilim arasındaki ilişkiler için ne gibi birikimler gerektiğini vurgulayarak o dönemde bu gibi konularda islam din ve bilim adamlarının neler söylediğini göstermek, yüzyıllarca bilimden uzak kalarak günümüze gelen "ulemâ" veya islamda olmayan, fakat yüzyıllardan beri arapça sayesinde islam dışı

olarak islamda Tanrı ile kul arasına giren ruhban sınıfının islamın bilim ve felsefe kazançlarından bile haberleri olmadığını gıetermektedir.

Bu dönemlerin ileri gelen din, felsefe ve bilim adamlarından bazıları El Kindi, Farabı» Ibn-l Sina, Ibn-l Rüşt, Ibn-l, Bâcee, Ibn-l Haldun, Bîrunl vd.'dir. Tüm dünyada üstün değerleri ve eserleri kabul edilmiş, yapıtları latince başta birçok dile çevrilmiş (DU kişilerin ortak yanları hepsinin Anadolu ve Grek felsefelerine hakim, çoğu Arapçadan başka Türkçe, Farsça, İbranice, Süryanice, Hintçe, Grekçe ve Latince dillerinden birkaç taneisini iyi bilen, astronomi, tıp, doğa bilimleri, matematik, mantık vd. ve islam ilimleri, kısaca o zamanın tüm bilim ve ilimlerinin birçoğunu öğrenmiş ve öğretebilir bir düzeye gelmiş kişiler olmalarıdır.

Şimdi bu dönemlerde bu kişilerin söylediklerini bu günkü bilim ve felsefe ile karşılaştırmayı düşünelim. "*Bilginin kaynağı akıl ve duydur. İnsan bilim ve felsefe ile yaşadığımız dünyayı ve doğayı kavrayabilir. Temel yöntem mantık ve akıl yürütmektir. İnsanı başarıya ulaştıran, bilmeyi sağlayan akıldır, bu insanı adım adım yükselterek peygamberlik katma ulaştım.*" (Ibn-l Bacce Xlly.); "*Din bir toplum ürünüdür, insan düşüncesinin eseridir. Bilimin kaynağı toplumdur, akıl, deney, gözlemlerle bağlantılıdır.*" (Ibn-i Haldun XIV yy.); "*Din için bilim gereklidir. İman şaşmaz bir çözüm yolu değildir. Madde yaratılmamıştır,*

sonsuzdur. Oluş, yaratılış, ortaya çıkış yoktan var olma anlamına gelmez. Oluş sınırlı değil sürekli. Tanrı akılla birleşmişti insan iradesi dışında verildiği söylenen birtakım ilkelere kesinlikle bağlı kalmaz. Bilginin geçerliliği aklın kurallarına bağlıdır.

Tann evreni yöneten güçlere dahi etmez. "(İbn-i Rüşd XII.yy.)", Her varlık belli sıra ile ve uyum içinde görüş alanı içine çıkar, Ademden önce başka ademler gelmiştir. "(Muhittin Arabi XII-XII .yy.), "Ademden önce milyonlama ademler gelip geçmişti (İmam Bakr VII.yy.) vd, bu örnekler* çoğaltılabilir. Gerçek odur ki islamın bilim ve felsefede ki kazançlarından bu günkü bilim için bile önemli değerlerdir ve günümüz din adamlar», daha doğrusu kendilerini böyle sunan ruhban sınıfı veya "ulema" habersizdir ve Hristiyanlık ortaçağını aşamamıştır ve bu kişiler tam bir cahillik içerisindedirler. Zamanın dîn ve bilim ve nakli ilimlerini özümsemiş bu din, bilim ve felsefe adamlarının Tanrı ve islam karşıtlığını ve akli başında hiç kimse bunların kafir veya zındık olduğunu İleri sürmemiştir. Bu kişilerin eserlerinin Batı'da rönesans ve aydınlanma çağındaki gelişmeleri etkilediği de bilinmektedir. Unutmayalım ki bu kişilerin döneminde XIV.-yy'iyara kadar Batıda Katolik kilisesi, ademin ilk insan olduğunu ve dünyanın yedi veya kırk bin yıl önce yaratıldığını öğretmekte ve kimse farklı bir görüşü İleri sürememekteydi. Bugün, geri kalmış ABD kır bölgelerindeki birkaç protestan kilisesinden

başka Sümer-Babil-Yahudi hikayelerini Tevrat'ta anlatıldığı gibi benimseyen akli başında kimse kalmamıştır. Buna bizim islam bilim ve felsefesini bile bilmeyen "ulemay"da ve Özal dönemi MEB bakanını da eklemek gerekir,

XV. yüzyıldan sonra medrese eğitimi yozlaşarak XX, yüzyıla kadar genelde yalnızca nakli ilimlerle uğraşan softalar yetiştirdi, Medreselerden bilim ve felsefenin kovulması ise dînde yozlaşma, cahillik ve sapmalara yer verdi. Bilimden, felsefeden uzak ulemanın yanında islam öncesi ve VI. yüzyıl çöl kenti ve bedevisi yaşamını islam sanan gizli açık, ama her zaman takiyeli tarikatlar yayıldı, İslamda ruhban sınıfı olmamasına karşın yozlaşma sonucu kuramsal olmayan bir ruhban sınıfı oluştu ve bu ruhban sınıfı genelde ve özellikle dinde cahilliğin doruğunda olduğundan arapçadan başka dilde islamık olamayacağı ileri sürerek, diğer deyimle varlıklarını sağlayan, kendilerine ekonomik, sosyal ve siyasal itibar kazandıran ve sanki Tanrı Arapçadan başka dili anlayamazmış gibi arapçayı savunan ve arap milliyetçiliği yaparak İslamlığın Türkçeleşmesine de karşı çıktılar. Halka Arapça ve dini bildiklerine inandırarak Anadolu insanın Tanrı sevgisini Tanrı korkusuna dönüştürerek onları hem ekonomik, hem sosyal ve hem de siyasi yönden sömürdüler.

Bugünkü ve yakın geçmişimizdeki din adamlarının, risale yazarlarının, daha doğrusu islamda olmayan bu "islam ruh-

ban sınıfının" cahilliği, bilimsizliği ile XV. yüzyıl öncesi islam din ve bilim adamlarının seviyeleri karşılaştırıldığında İslam dünyasının çöküşünü de, bugünkü din sömürüsünü de anlamak kolaylaşıyor»

Bugün de "hoca efendilerin, efendi hazretlerinin, şeyhlerin, şihların, mollaların, pek çok imam, vaiz ve müftülerin (emekli veya değil) yaptıkları nedir? Halkı kandırarak hem sosyal, hem ekonomik ve hem de siyasal güç kazandılar, pekçoğu dünya ve ülke çapında holdinglere sahip oldular, Uluslararası ilişkilere girdiler, aslında ona dayanarak bu konumu elde ettiler, Bu din tacirlerinin siyaset adamları ile ilişkisine değinmek istemiyorum. Demokrasiye geçme çabalarından beri (1946) başlamış ve günümüzde iğrenç bir hal almıştır ve bazıları teröre bile bulaşmışlardır.

Bunun düzelmesi ise uzun vadeli bir din eğitimi politikası oluşturmakla, felsefe çalışmaları ve eğitimi sağlamakla, İslamiyeti türkçeleştirip, ortaya çıkmış olan ve halkı sömüren bu "ruhban" sınıfını devre dışı bırakmakla olur. Ufukta böyle bir çaba veya eğitim görülmemektedir. Yüksek eğitimi yozlaştıran, değil eğitim politikası iki "profesör" bir bina İte üniversiteler açmakla bile görüşü alınmaya değer görülmemeyen, tarikatçı'rektör v© dōkan atayabllen, ÂBD'de Hrtotlyan ve Yahudi "hocalardan fslamı öğrenmek üzer© burslu öğrenciler gönderen YÖK bu konuda ancak Cumhuriyet karşıtı beşinci kol yetiştirebilir.